# Utemeljitev Sveta: Stališče Sveta (EU) št. 8/2016 v prvi obravnavi z namenom sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju kazenskega pregona in usposabljanja (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ

(2016/C 169/02)

## I. UVOD

Komisija je 27. marca 2013 posredovala predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju kazenskega pregona in usposabljanja (Europol) in razveljavitvi sklepov 2009/371/PNZ in 2005/681/PNZ ([1]).

Evropski parlament je na plenarnem zasedanju 24. februarja 2014 glasoval o predlogih sprememb predloga Komisije iz dokumenta 6745/1/14 REV 1 in o mandatu za začetek pogajanj s Svetom.

Svet (PNZ) je na zasedanju 5. in 6. junija 2014 sprejel splošni pristop iz dokumenta 10033/14.

Na istem zasedanju je Svet pooblastil predsedstvo za začetek pogajanj z Evropskim parlamentom, da bi dosegli soglasje v prvi obravnavi v zvezi z osnutkom uredbe o Europolu.

V okviru italijanskega, latvijskega in luksemburškega predsedstva je bilo organiziranih deset trialogov. Na desetem trialogu 26. novembra 2015 je bil dosežen končni kompromis in istega dne je bilo besedilo osnutka uredbe iz dokumenta 14679/15, ki je bilo izdano po medinstitucionalnih pogajanjih, predloženo Coreperju.

Odbor LIBE je o besedilu osnutka uredbe, kakor je bilo oblikovano po medinstitucionalnih pogajanjih, glasoval 30. novembra 2015 in ga odobril. Predsednik odbora LIBE Claude MORAES je v pismu predsedniku Odbora stalnih predstavnikov navedel, da bo – če bo to besedilo formalno predloženo Evropskemu parlamentu kot stališče Sveta o tem zakonodajnem predlogu v prvi obravnavi – članom Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter nato na plenarnem zasedanju priporočil, naj Evropski parlament v drugi obravnavi brez sprememb sprejme stališče Sveta iz prve obravnave, potem ko ga bodo pregledali pravniki lingvisti obeh institucij in bodo ustrezne opredelitve pojmov usklajene z dogovorjenimi opredelitvami iz direktive o varstvu podatkov.

Coreper/Svet je 2. in 4. decembra 2015 sprejel politični dogovor o besedilu uredbe o Europolu iz dokumenta 14713/15.

Besedilo so nato pregledali pravniki lingvisti.

## II. CILJ

Cilj predloga je bil nadomestiti Sklep Sveta 2009/371/PNZ o ustanovitvi Europola ([2]) z novo uredbo na podlagi člena 88 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki jo uvaja Lizbonska pogodba, s čimer bi Europol postal učinkovitejši, odgovornejši, njegov sistem varstva podatkov pa odpornejši, tako da bi lahko državam članicam zagotavljal najboljšo možno podporo pri njihovih prizadevanjih v boju proti kriminaliteti.

## III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

Da bi dosegli dogovor, je bila potrebna temeljita razprava o več elementih uredbe: parlamentarni nadzor, imenovanje izvršnega direktorja Europola, različni vidiki v zvezi z obdelavo informacij in varstvom podatkov, enota za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin in odnosi Europola s partnerji.

([1]) Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju kazenskega pregona in usposabljanja (Europol) in razveljavitvi sklepov 2009/371/PNZ in 2005/681/PNZ, 8229/13 – COM(2013) 173 final.

([2]) Sklep Sveta 2009/371/PNZ z dne 6. aprila 2009 o ustanovitvi Evropskega policijskega urada (Europol), UL L 121, 15.5.2009, str. 37.

**Sveženj upravljanja in medinstitucionalno ravnovesje**

Po dolgotrajnih pogajanjih besedilo uredbe o Europolu odraža večjo vlogo Evropskega parlamenta v okviru natančno usklajenega medinstitucionalnega ravnovesja s Svetom in Komisijo.

Dejavnosti Europola bo politično nadzorovala skupina za skupni parlamentarni nadzor, ki jo bodo skupaj ustanovili nacionalni parlamenti in pristojni odbor Evropskega parlamenta (člen 51).

Izvršnega direktorja bo imenoval Svet z ožjega seznama, ki ga bo pripravil izbirni odbor, sestavljen iz članov, ki jih bodo imenovale države članice, in predstavnika Komisije. Izbrani kandidat se lahko povabi, da se predstavi pristojnemu odboru Evropskega parlamenta, ki Svetu da nezavezujoče mnenje (člen 54).

Poleg tega lahko upravni odbor na svoje seje kot opazovalca brez glasovalne pravice povabi katero koli osebo, katere mnenje je lahko pomembno za razpravo, med katerimi je lahko po potrebi tudi predstavnik skupine za skupni parlamentarni nadzor (člen 14(4)).

Na področju odnosov Europola s partnerji in sporazumov o sodelovanju se je povečala vloga Komisije (ocenjevanje takšnih sporazumov) in Evropskega parlamenta (člen 25).

Te določbe zagotavljajo večjo preglednost in odgovornost Europola, hkrati pa uravnoteženo odražajo stališča Sveta in Evropskega parlamenta.

**Enota za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin**

Po terorističnih napadih v Parizu in na drugih lokacijah se je v začetku leta 2015 dejavnost Europola na področju boja proti radikalni propagandi na internetu razširila, saj ga je Svet pozval, naj svojo informacijsko točko „Check the Web“ razvije v enoto EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin. Ustrezna pravna podlaga za takšno dejavnost so bile zadevne določbe iz obstoječega Sklepa Sveta 2009/371/PNZ.

Vendar besedilo nove uredbe ni vsebovalo podobnih določb za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin. Poleg tega sta besedilo prvotnega predloga in splošni pristop Sveta izrecno prepovedovala, da bi Europol pošiljal osebne podatke zasebnim strankam, z nekaterimi izjemami, ki niso bile primerne za enoto EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin.

Da bi Europol v prihodnosti lahko opravljal naloge prijavljanja sumljivih spletnih vsebin, je bilo besedilo uredbe po dolgotrajnih razpravah v medinstitucionalnih pogajanjih, spremenjeno:

— členu 4(1) je bila dodana nova točka (m), s katero je zagotovljena izrecna pravna podlaga za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin. Poleg tega nova uvodna izjava (38) dodatno pojasnjuje kontekst in potrebo, da Europol izvaja takšne naloge;

— člen 26(5)(c) pod zelo strogimi pogoji dovoljuje Europolu prenose javno dostopnih osebnih podatkov zasebnim strankam. Prenos bi moral biti nujen za izpolnitev naloge iz člena 4(1)(m), zadevati bi moral posamezne in specifične primere, temeljne pravice in svoboščine zadevnih posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pa ne bi smele prevladati nad javnim interesom, zaradi katerega je v konkretnem primeru potreben prenos;

— zadnji, popolnoma nov element pa je možnost, da lahko Europol v skladu s členom 26(3) prejema osebne podatke neposredno od zasebnih strank, po prenosih na podlagi člena 26(5)(c) in v zvezi z njim.

**Obdelava informacij in varstvo podatkov**

Sedanji sklep vsebuje zelo stroge določbe, ki Europolu dovoljujejo le analizo informacij znotraj analitičnih delovnih datotek. To pomeni, da Europol ne bi mogel opravljati analiz med datotekami in zato na primer ne bi mogel ugotoviti povezav ali morebitnih zvez med organiziranim kriminalom in terorizmom. Zaradi tega pogosto pride do podvajanja podatkov, ki zadevajo več analitičnih delovnih datotek.

Novi sistem v uredbi ([1]), ki ga je Svet odločno podprl, predstavlja konceptualno drugačno okolje obdelave podatkov, ki z vidika Europola odraža koncept integriranega upravljanja podatkov (IDMC). Tako bo Europol lahko odkril povezave med različnimi preiskavami ter nove trende in vzorce v organiziranem kriminalu (povečana zmogljivost operativne podpore). S tem ne bo prihajalo do podvajanj, saj se bodo informacije lahko navzkrižno preverjale (prožnost in pravna varnost). S tehnološkega vidika je sedanja struktura Europolovega informacijskega sistema v celoti skladna z izvajanjem novega sistema za obdelavo podatkov. Vsaka prilagoditev strukture za obdelavo in analizo se lahko opravi pozneje brez dodatnega prilagajanja uredbe („tehnološko nevtralni“ pravni okvir). Upravni odbor sprejme smernice, v katerih podrobneje opredeli postopke za obdelavo informacij s strani Europola v skladu s členom 18, in sicer po posvetovanju z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.

Po konstruktivnih pogajanjih z Evropskim parlamentom je bil dogovorjen sistem varstva podatkov na visoki ravni. Poleg tega bo ta sistem nadzorovan notranje (uradna oseba za varstvo podatkov) in zunanje (evropski nadzornik za varstvo podatkov). V tem smislu je varstvo podatkov okrepljeno, med drugim s strogimi omejitvami za obdelavo podatkov posebnih kategorij oseb, na katere se podatki nanašajo, poročili Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov (EDPS) za posebne kategorije podatkov, strogimi omejitvami namena in raznoliko ureditvijo dostopa. Končni rezultat je sistem, ki odpravlja izpostavljena problematična vprašanja v zvezi z varstvom podatkov, hkrati pa ohranja učinkovitost Europola.

Besedilo uredbe je bilo v največji možni meri usklajeno s svežnjem o varstvu podatkov.

## IV. **ZAKLJUČEK**

Stališče Sveta iz prve obravnave odraža kompromis, ki je bil ob pomoči Komisije sklenjen v pogajanjih med Svetom in Evropskim parlamentom. Ko bo uredba sprejeta, bo nadomestila sedanji sklep in se bo začela uporabljati 1. maja 2017. Zaradi novega sistema, ki ga določa uredba, bo Europol lahko izkoristil izboljšani sistem obdelave podatkov in varstva podatkov ter imel večjo operativno prožnost.

([1]) Določeno v poglavju IV (obdelava informacij), poglavju V (odnosi s partnerji), poglavju VI (zaščitni ukrepi za varstvo podatkov) in poglavju VII (pravna sredstva in odgovornost).